

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Suomalaisen metsäalan toivotut tulevaisuudet ja polut tulevaisuuksiin

Tulevaisuustyöpaja

4.12.2024

Annukka Näyhä, akatemiaturkija & Venla Wallius, projektitutkija, tohtorikoulutettava (Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu)

Sisältö

- **BuSuT Akatemiatutkijaprojekti (2021-2026)** “Tulevaisuussuuntatuneet, yhteistoiminnalliset liiketoimintamallit kestävyys siirtymän edistäjinä- Suomalainen metsäala kokeellisena alustana transitiiokehikon luomiselle (340756)”
- Löydöksiä hankkeesta
- Ohjeistus tulevaisuustyöryhmään

Taustaa: yhteinen arvonluonti kestävyyssiirtymän perustana

- Yrityksillä sekä niiden liiketoimintamalleilla ja innovaatioilla on keskeinen merkitys kestävyyssiirtymässä
- Kestävyyssiirtymä edellyttää yritysten lisäksi lukuisten muiden toimijoiden mukanaoloa ja yhteistoimintaa
- Monissa metsäisissä maissa kuten Suomessa metsät ovat aina olleet, ja yhä ovat, keskeinen osa yhteiskuntaa ja sen toimintoja
- Eri toimijoilla on kuitenkin erilaiset tarpeet, tavoitteet ja arvot, mikä johtaa usein ristiriitoihin siitä, kuinka metsiä tulisi käyttää nyt ja tulevaisuudessa.
- Tarvitaankin lisää tietoa siitä, kuinka metsiin liittyvää yhteistä arvonluontia voidaan edistää yhteiskunnassa niin yrityksissä kuin eri yhteiskunnan toimijoiden muodostamissa arvoverkostoissa
- BuSuT projekti pyrkii osaltaan vastaamaan näihin haasteisiin ja keskusteluun

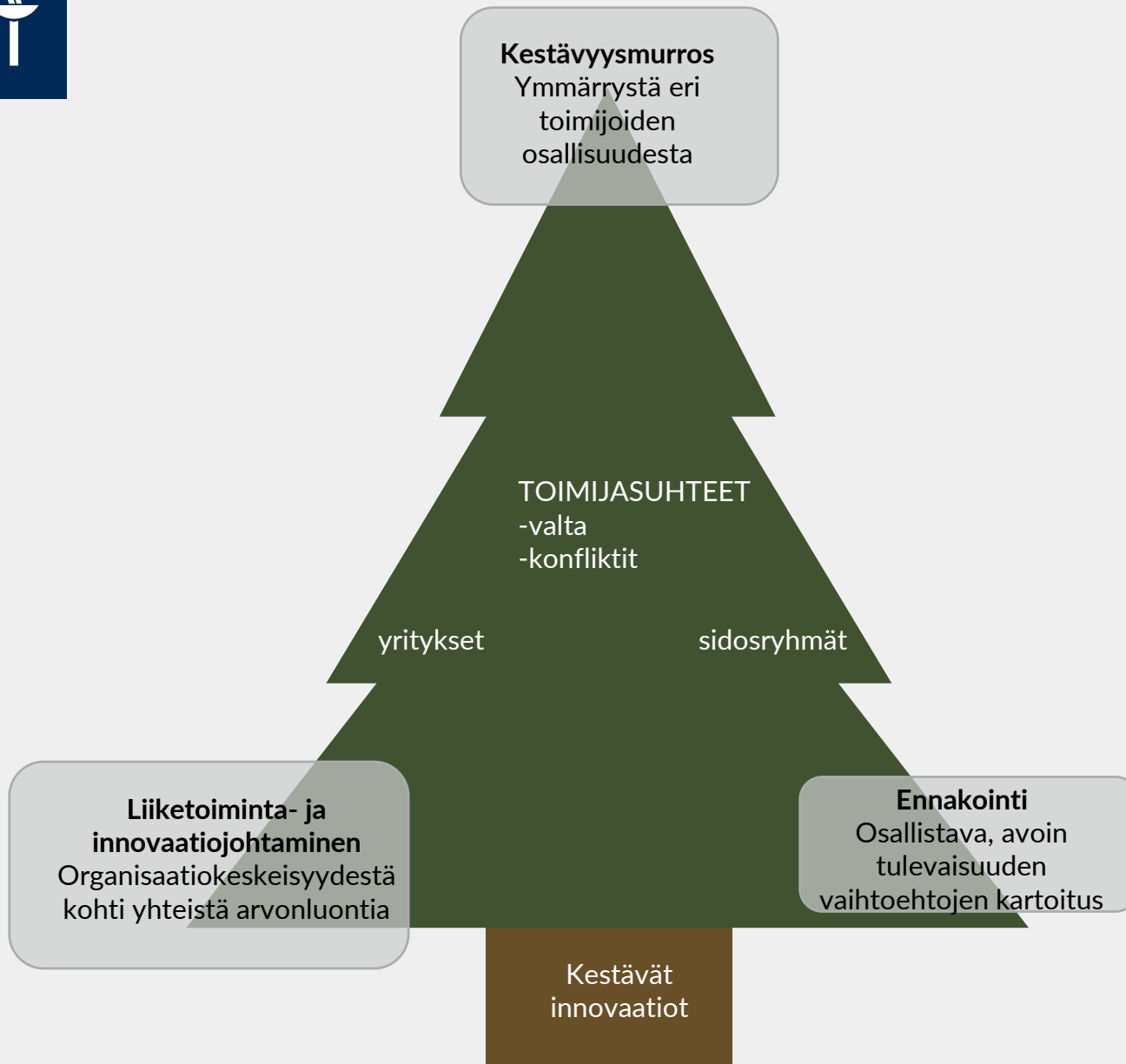
Mitä yhteisen arvонуonnin periaatteet ja yhteiset liiketoimintamallit oikein ovat?

- Liiketoimintamalleja ja arvонуontia, jotka eivät tuo vain taloudellisia arvoa yrityksille, vaan myös ekologista ja sosiaalisista arvoa laajemmin koko yhteiskunnalle
- Perustuvat yhteiseen arvopohjaan ja keskusteluun yritysten ja niiden erilaisten sidosryhmien välillä kestävyys edistämiseksi
 - Verkostot
 - Innovaatioekosysteemit
 - Yhteiset aloitteet

BuSuT-tulokulmat ja odotetut lopputulemat

- Perustuu tekstiaineistojen, haastattelujen ja työryhmäkeskustelujen analyysiin.
- Lopputuloksena transitiokehikko, jota yritykset ja julkinen sektori voivat hyödyntää strategiatyössään ja sidosryhmäkeskusteluissaan.
- **Tavoitteena lisätä toimijoiden välistä vuorovaikutusta, ymmärrystä ja rakentavaa keskustelua metsistä**

Tutkimuskysymykset ja lähestymiset

Tekstianalyysit WP1

- Politiikkadokumentit, medialähteet (283 HS & MT artikkelia vuosilta 2019-2021), muu kirjallisuus

- Keitä ovat suomalaisen yhteiskunnan keskeisimmät metsäkeskustelijat? Mitkä ovat heidän diskurssinsa, tavoitteensa, suhteensa ja asemansa?

Haastattelut WP2

- Noin 70 haastattelua erilaisten metsään liittyvien toimijoiden ja sidosryhmien kanssa

- Millaista jaettua arvonluontia ja osallistavaa ennakointia harjoitetaan toimijayhteistyössä? Millaista toimintaa tarvittaisiin?

Työryhmät WP3

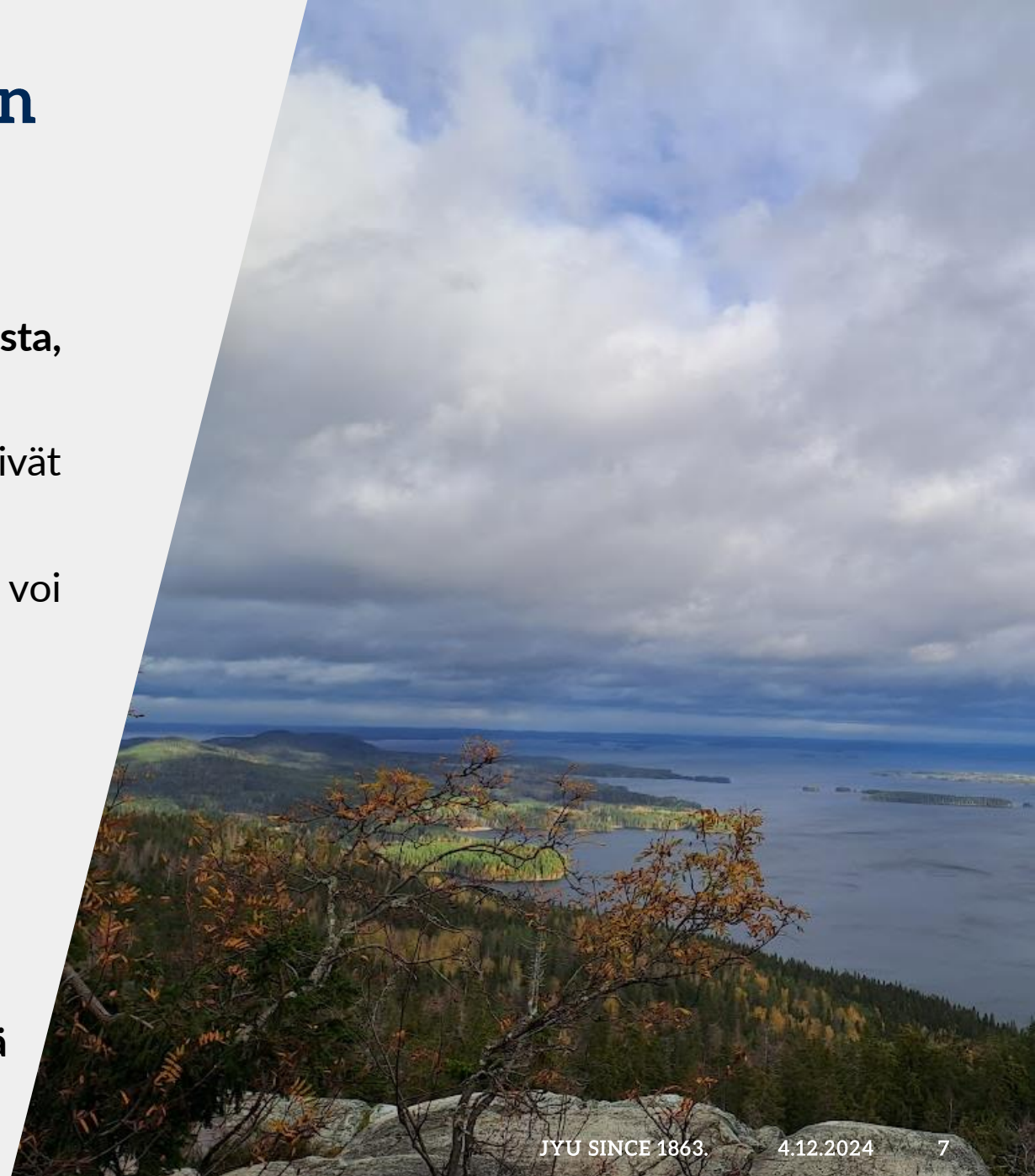
- Tulevaisuustyöryhmät

- Millaisia toivottuja tulevaisuuksia suomalaisille metsille ja niiden kestäväälle käytölle toimijat luovat yhdessä?

Löydöksiä haastatteluista: Miten toimijat näkevät suomalaisen metsäkeskustelun

- Polarisoitunutta, kärjistynyttä, provokatiivista, epäinhimillistä, sairasta, kamalaa, vastenmielistä...
- Pitäisi olla tieteeseen perustuvaa, mutta tutkijat eivät osallistu
- Metsänomistajat ja yritykset kokevat, että he eivät voi voittaa tai pärjätä tässä keskustelussa
- Yhteisen perustan löytäminen on vaikea
- Toiset alustat haastavampia kuin toiset
 - Analyyttinen lähestyminen puuttuu
- Edunvalvontaorganisaatioiden rooli on keskeinen
- **Monipuolista ja eläväistä: metsät ovat merkityksellisiä**

Löydöksiä media-analyysistä

- Toimijat ja diskurssit HSssa ja MTssa esittävät kaksi hyvin erilaistaa maailmankuvaa, jotka tuovat esiin metsiin liittyvien näkemysten vastakkainasettelun ja moninaisuuden
 - MT: Liiketoiminta, metsänomistajuus, metsänhoito
 - HS: Ympäristöllinen kestävyys, hiilivarastot, virkistys ja hyvinvointi

Näyhä, A., & Wallius, V.
(2024). Actors, discourses
and relations in the Finnish
newspapers' forest
discussion: Enabling or
constraining the
sustainability transition?
Forest Policy and
Economics, 169, 103331.

Politiikan rooli

- Yhteiskunnan eri toimijat korostivat poliitikkojen vastuuta ja valtaa
- Karrikoiden, yhteiskunnan luomaan “haluamme kaiken” -diskurssiin vastataan poliittisten tahojen osalta “kaiken voi saada” (metsät voidaan sekä suojella että käyttää) -diskurssilla
- Tätä yhtälöä ei voi ratkaista; tarvitaan yhteistä keskustelua pohjaksi yhteisille tavoitteille ja arvonluonnille

Regiimin valtaapitävien ja (mahdollisten) murtajien rooli

- Diskurssit toivat esiin metsäregiimin jähmeyden, jota isot toimijat pyrkivät ylläpitämään
 - Isoilla metsäyrityksillä pitkäaikainen merkitys kansantaloudessa ja sääntöjen laatijana raaka-aineen tuottajille
- Avoin keskustelu vallasta puuttuu (lukuunottamatta keskustelua politiikkojen vallasta) niin sanomalehdistä kuin laajemminkin suomalaisesta yhteiskunnasta
- Milloin ja kenen horjuttamana voi tapahtua muutosta?
 - Hiljaisten ja näkymättömien toimijoiden aktivoituminen olisi tärkeää, samoin alustojen ja tilan tuominen
- Metsien kestävä käyttö, tavoitteet korkeamman jalostusasteen tuotteiden osuuden lisäämisestä ja pienemmistä ympäristövaikutuksista olivat yhteisesti hyväksytyjä.

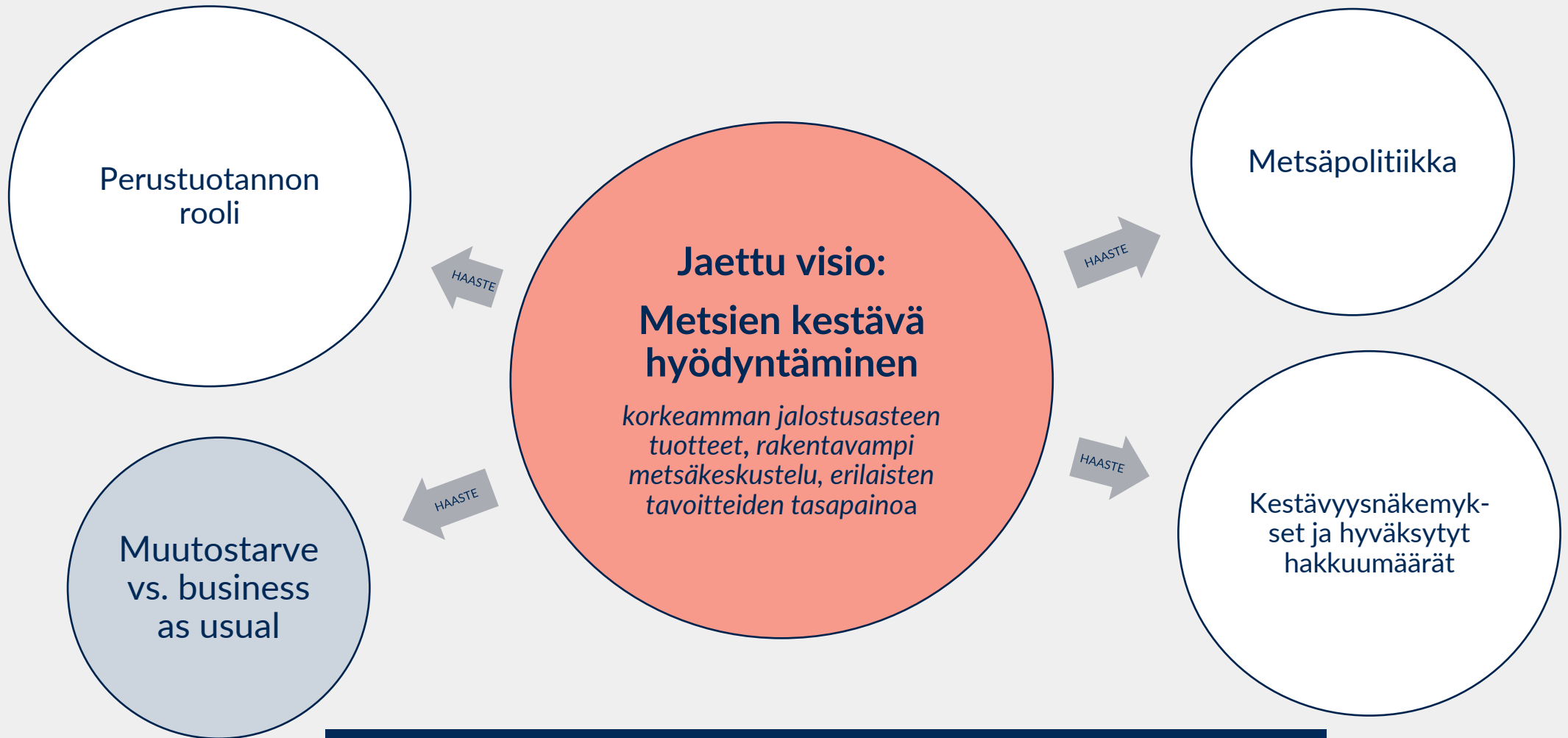

Alustavia tuloksia haastatteluista

- Vaikka metsäalan yritykset korostivat yhteiskunnan laaja-alaisia kestävyystavoitteita toiminnassaan, nostaen esiin yhteistyön ja dialogin, yritykset silti
 - Nimesivät tärkeimmiksi arvонуonnin kohteiksi asiakkaansa, osakkeenomistajansa ja yrityskumppaninsa
 - Keskittyivät perinteisten sidosryhmien – poliitikkojen, viranomaisten ja oman arvoketjun - rooliin näiden tavoitteiden saavuttamisessa
- Muut yhteiskunnan toimijat korostivat enemmän arvонуontia koko yhteiskunnalle
 - Paikalliset yhteisöt, luonto, jäsenet

Haastattelut: Toivottu tulevaisuus

Yhteinen keskustelu vision rakentamisessa ja tarkentamisessa

Kiitos !

Ota yhteyttä
annukka.nayha@jyu.fi
venla.j.wallius@jyu.fi